

ฟื้นสำเนียง เสียงกลองปูจา

โครงการสืบสานศิลปการแสดง

วันนี้เสียงกลองปฐา (กลองบูชา) ที่เคยตั้งเพื่อเป็นพุทธรูปฯ กำลังจะเลื่อนหายไปจากจังหวัดน่าน เพราะขาดคนสนใจสืบทอด ประกอบกับผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนที่มึ่ความรู้ มีทักษะในการตีกลองปฐา ต่างก็โรยราไปทีละคนสองคน การหายไปของเสียงกลองปฐา ซึ่งเป็นศิลปวัฒนธรรม ของท้องถิ่นล้านนา ได้รับความสนใจจากผู้บริหารท้องถิ่น จนทำให้เรื่องดังกล่าวกลายเป็น “วาระของจังหวัดน่าน” ในระยะหลังๆ จนเริ่มมีการรื้อฟื้นประเพณีกลองปฐาในหลายพื้นที่ กลุ่มเยาวชนนาฏยะเกรีสระหรีเชียงกลาง จึงทำโครงการเพื่อสืบสานศิลปะการแสดงเมืองน่าน ด้วยตระหนักว่า “นี่เป็นโอกาสที่จะสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป”

ที่อำเภอเชียงกลาง กระบวนการอนุรักษ์
ประเพณีตีกลองปฐาเริ่มขึ้นด้วย
ความร่วมมือจากหลายๆ ฝ่าย
โดยเฉพาะจากกลุ่มเยาวชน
อำเภอเชียงกลาง
โรงเรียนเชียงกลางประชาพัฒนา
ที่ต้องการสืบสานประเพณีพื้นบ้านนี้ไว้

กระบวนการทำงาน

รวบรวมทีม

ศึกษาประวัติความเป็นมา

- การตีกลอง
- วิธีทำกลอง

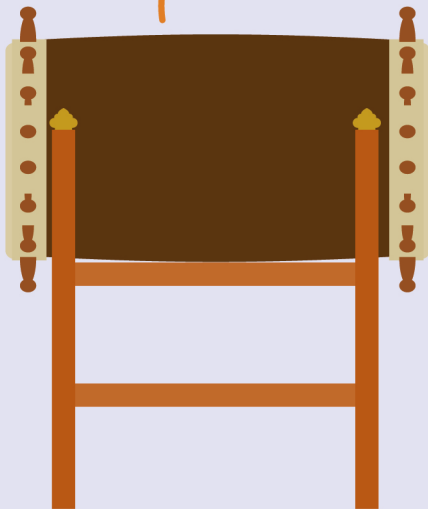
เรียนรู้วิธีตีกลอง

เพื่อนเจิงเพื่อนดาบ

แสดงตามงาน
ประเพณีต่างๆ

สานสัมพันธ์คนในชุมชน

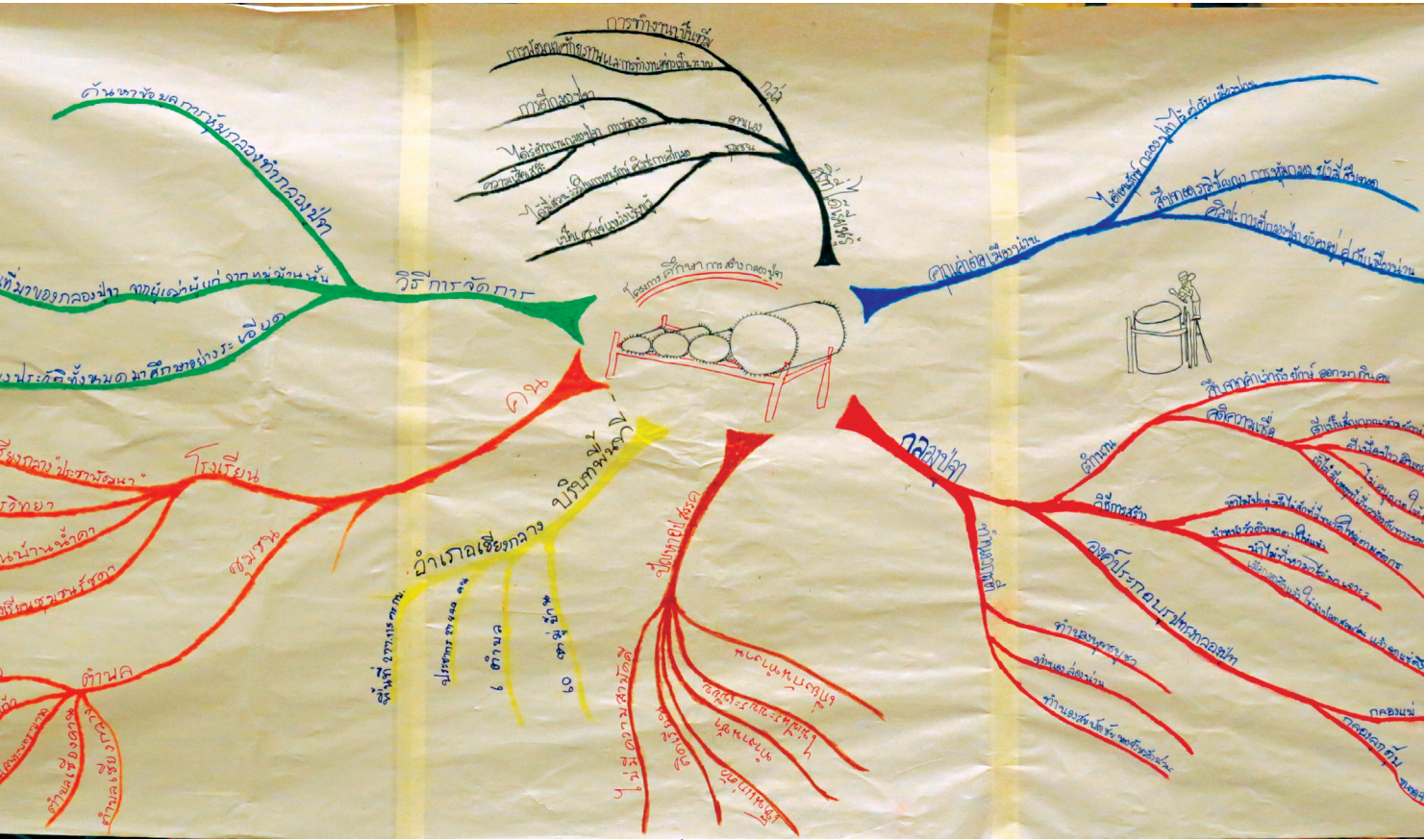
รับฟังความคิดเห็นผู้อื่น

กล้าแสดงออก

ภูมิใจที่ได้ทำงานร่วมกับชุมชน

รักและห่วงหา
ในศิลปะพื้นถิ่น

เรื่องกลองปฐาเป็นวาระของจังหวัดที่
 ต้องการรื้อฟื้นให้คนรุ่นใหม่ได้มาสัมผัส
 หลังจากที่มีการถ่ายทอดความรู้
 จากผู้ใหญ่สู่เด็กขาดหายไประยะหนึ่ง
 การที่เด็กๆ สนใจสืบค้นความรู้ ฝึกฝน
 การตีกลองปฐา ฝึกพ้อนดาบ พ้อนเจิง
 ยังเป็นการปลูกความสนใจของชาวบ้าน
 ในชุมชนให้ตระหนักในคุณค่าของ
 ศิลปวัฒนธรรมที่เคยคู่บ้านคู่เมือง
 จนเห็นได้ว่า เริ่มมีคนในหมู่บ้านหลายแห่ง
 ได้ซ่อมแซมกลองปฐาและเครื่องดนตรี
 ต่างๆ เพื่อนำกลับมาบรรเลงอีกครั้ง

สำนวนสุภาษิตล้านนาที่บอกว่า เสียงที่เป็นมงคล 3
 เสียง คือ เสียงฆ้องเสียงกลอง เสียงมอญดำข้าว เสียง
 ตูเจ้าเทศน์ธรรม¹ สะท้อนถึงบทบาทของกลองที่มีหน้าที่
 ในสังคมล้านนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งการเป็น
 อาถรรพ์สิญญา การสื่อสารในพิธีกรรม การบอกสัญญาณ
 วันโกนวันพระ และการให้ความบันเทิง หรือเป็นส่วนหนึ่ง
 ของการแสดงศิลปวัฒนธรรม เช่น พ้อนดาบ พ้อนเจิง
 พ้อนหอก พ้อนกำยลาย เป็นต้น ความสัมพันธ์ระหว่าง
 กลองกับชุมชนล้านนา เห็นได้ชัดเจนในงานบุญประเพณี
 ทางพุทธศาสนา ที่มักมีการประโคมกันอย่างครึกครื้น
 ทำให้ผู้คนเกิดความปิติยินดีในงานบุญ

แต่วันนี้เสียงกลองปฐา (กลองบูชา) ที่เคยดังเพื่อเป็น
 พุทธบูชา กำลังจะเลือนหายไปจากจังหวัดน่าน เพราะขาด
 คนสนใจสืบทอด ประกอบกับผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนที่มี
 ความรู้ มีทักษะในการตีกลองปฐาต่างก็โรยราไปทีละคน

¹ เสียงฆ้องเสียงกลอง เสียงครกดำข้าว เสียงพระสงฆ์เทศน์ธรรม

การหายไปของเสียงกลองปฐา ซึ่งเป็นศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นล้านนาได้รับความสนใจจากผู้บริหารท้องถิ่น จนทำให้เรื่องดังกล่าวกลายเป็น “วาระของจังหวัดน่าน” ในระยะหลัง ๆ จนเริ่มมีการรื้อฟื้นประเพณีการตีกลองปฐาในหลายพื้นที่

รู้จักซึ่ง... จึงสืบสาน

ที่อำเภอเชียงกลาง กระบวนการอนุรักษ์ประเพณีการตีกลองปฐาเริ่มขึ้นโดยความร่วมมือของวัดน้ำคำ ตำบลพญาแก้ว อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน ประชาชนท้องถิ่น และครูในโรงเรียนเชียงกลางประชาพัฒนา เมื่อสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และมูลนิธิส่งเสริมการเรียนรู้ชุมชน (วัดโป่งคำ) เข้ามาหนุนเสริมเยาวชนจัดทำโครงการสืบสานศิลปการแสดงน่าน ด้วยตระหนักว่า **“นี่เป็นโอกาสที่จะสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป”**

เจ-อาภิระ ฝีปากเพราะ พิว-วัชรพงษ์ พรหมมา มิกซ์-ภูมิพันธ์ จันทร์งาม แป๊ป-ศุภกร ปาระ เสก-พิสิษฐ์ สุทธการ เกมส์-สุรพงษ์ บุญรอด เกด-สวพล เทพอินทร์ คือทีมงานที่รวมกลุ่มกันใหม่ หลังจากรุ่นพี่ที่เคยทำโครงการในปีก่อนเรียนจบไปแล้ว แม้สมาชิกใหม่แต่ละคนอยู่ต่างหมู่บ้าน ต่างโรงเรียน แต่ทุกคนมี “จุดร่วม” อันเป็นเป้าหมายเดียวกันคือ **“สืบทอดและถ่ายทอดศิลปะการแสดงพื้นบ้าน”** โดยมี ครูอาร์ท-สถาพร จันตะยอด เป็นพี่เลี้ยงชุมชน

เพราะมีเป้าหมายที่จะสืบสานและสืบทอดศิลปะการแสดงพื้นบ้าน ทำให้องค์ประกอบของการรวมทีมในโครงการประกอบด้วยเยาวชนหลายวัย ตั้งแต่เน้องชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปจนถึงพี่ ๆ มัธยมศึกษาปีที่ 6 รวมทั้งพี่ ๆ ที่เรียนในระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษาที่ยังคงแวะเวียนเข้ามาช่วยสอน ช่วยดูแลน้อง ๆ ซึ่งเป็นวิธีการสอนเพื่อนรุ่นน้องที่ได้ผลดี เพราะทำให้มีคนที่สามารถสืบทอดรุ่นต่อรุ่นได้โดยไม่ขาดตอน

“เพราะมีเป้าหมายที่จะสืบสานและสืบทอดศิลปะการแสดงพื้นบ้าน ทำให้องค์ประกอบของการรวมทีมในโครงการจะประกอบด้วยเยาวชนหลายวัย ตั้งแต่น้องมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปจนถึงพี่ ๆ มัธยมศึกษาปีที่ 6 รวมถึงพี่ ๆ ที่เรียนในระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ที่ยังคงแวะเวียนมาเข้าช่วยสอน ช่วยดูแลน้อง ๆ ซึ่งเป็นวิธีการสอนเพื่อนรุ่นน้องที่ได้ผลดี เพราะทำให้มีคนที่สามารถสืบทอดรุ่นต่อรุ่นได้โดยไม่ขาดตอน”

ทีมงานตั้งใจที่จะเรียนรู้เรื่องการฟ้อนดาบ ฟ้อนเจิง และตีกลองปูกา โดยอาศัยวัดน้ำคำเป็นที่รวมตัวในการฝึกซ้อมและเรียนรู้ การทำงานต่อยอดจากงานของรุ่นพี่ในปีที่ผ่านมาซึ่งได้เริ่มในส่วนของกรเรียนรู้ศิลปะการแสดง ฟ้อนดาบ ฟ้อนเจิง และการตีกลองปูกาไว้แล้ว โดยในปีนี้ทีมงานเพิ่มการศึกษาประวัติของกลองปูกา วิธีการตีกลองปูกา การทำกลองปูกา เพราะตระหนักว่าการเรียนรู้เรื่องราวดังกล่าวจะทำให้ทีมงานเข้าใจความเป็นมา และซาบซึ้งถึงคุณค่าของวัฒนธรรมได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

การทำงานเริ่มจากประชุมวางแผนการทำงาน ออกแบบเอกสารการจัดเก็บข้อมูลที่จะไปสอบถามประชาชนผู้รู้ในชุมชน แล้วจึงลงพื้นที่สำรวจข้อมูลกลองปูกา โดยการสัมภาษณ์คุณตาศรีลัดย สุทธการ ครูภูมิปัญญา กลองปูกา ซึ่งทีมงานได้เรียนรู้ทั้งประวัติความเป็นมา คุณค่าความสำคัญของกลองปูกา โดยทีมงานต้องเที่ยวไปพูดคุย สอบถาม สัมภาษณ์ รวมทั้งสังเกตวิธีการหุ้มกลองปูกาในแต่ละขั้นตอน การเรียนรู้ที่ละขั้นตอนเป็นความพยายามในการจัดระบบของการเรียนรู้ เพื่อที่จะรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกลองปูกา ซึ่งในขณะเดียวกันก็สอบถามพ่อครูท่านอื่น ๆ ที่มีความรู้เกี่ยวกับการฟ้อนดาบ ฟ้อนเจิงไปพร้อมกัน

การเก็บข้อมูลของเยาวชนรุ่นใหม่ได้อาศัยเทคโนโลยีเข้าช่วย เช่น การถ่ายทำวิดีโอ ซึ่งทำให้มีทั้งภาพและเสียงเก็บทั้งอารมณ์ความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูล การเข้าไปเรียนรู้จากของจริงในชุมชน ทำให้เข้าใจได้ว่าการตีกลองปูกาใช้ว่าทุกคนจะทำได้ แต่มีเงื่อนไขด้านบุคลิกภาพเป็นตัว

ตัดสินใจว่า ใครจะสามารถตีกลองได้บ้าง คนที่ไม่สามารถตีกลองก็ต้องเลือกตีฆ้อง หรือตีฉาบ ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีประกอบการแสดงที่มีความสำคัญเช่นกัน

ทีมงานได้สัมผัสถึงความเชื่ออันลึกซึ้งของภูมิปัญญาที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ไว้ เช่น การทำกลองปูกาชุดหนึ่งที่มีกลองแม่และกลองลูก ต้องเลือกใช้ไม้ชนิดเดียวกัน และเป็นไม้ต้นเดียวกัน เพราะจะทำให้เสียงตีออกมาในโทนเดียวกัน หน้าที่หุ้มกลองปูกาต้องเป็นหนังวัวหรือหนังควายเทศผู้เท่านั้น หรือการตีกลองปูกามี 2 รูปแบบคือ การตีชัยมงคล ซึ่งจะใช้ระบำสะบัดชัย ที่ในอดีตเป็นการตีเพื่อปลุกใจ สร้างความฮึกเหิม แต่ในปัจจุบันมักตีในการต้อนรับแขกบ้าน แขกเมือง ในงานกฐิน ผ้าป่า หรืองานมงคลต่าง ๆ ส่วนการตีพุทธบูชา จะตีในวันโกน (ก่อนวันพระ) โดยมีกรตี 4 ระบำตามลำดับ คือ สะบัดชัย ตีปี่ลิก เสือขบช้าง และจบด้วยระบำล่องน่าน ในจังหวะที่กระชับ เร็ว และเร้าใจ ส่วนในวันพระที่ยังมีการตีรับศีล หลังจากพระสงฆ์ได้เทศนาแล้วอีกด้วย

หลังจากศึกษาประวัติของกลองปูกาและการแสดงฟ้อนประเภทต่าง ๆ ให้ลึกซึ้งถึงคุณค่าศิลปวัฒนธรรมบ้านตนแล้ว ทีมงานได้นัดหมายกันเพื่อเรียนการตีกลองและการฟ้อน ทุกวันพฤหัสบดีหลังเลิกเรียน และวันเสาร์หลังเรียนพิเศษ กิจกรรมเสริมที่ดูเหมือนจะเบียดบังเวลาว่างในชีวิตวัยรุ่น แต่ทีมงานกลับคิดว่า นี่เป็นการผ่อนคลาย เพราะการตีกลอง การฟ้อนดาบ ฟ้อนเจิงก็เหมือนกับการออกกำลังกาย ดังเช่นในอดีต ที่บรรพบุรุษของชาวล้านนาใช้การตีกลอง และการฟ้อนดาบ ฟ้อนเจิงวอร์มร่างกายก่อนออกรบ เพื่อให้เกิดความฮึกเหิม และมีกำลังใจ

“การได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้พูด ได้คิด และแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ทำให้กล้าแสดงออกมากขึ้น แม้ว่าบางครั้งการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในกลุ่มอาจจะเห็นไม่ตรงกันบ้าง แต่ก็จะใช้ระบบเสียงข้างมากในการตัดสินใจ ซึ่งก็ทำให้สามารถหลอมรวมความแตกต่างได้”

เรียนรู้สู่ความภาคภูมิใจในรากเหง้า

การทำโครงการยังทำให้รู้จักจัดการเวลาในการทำเรื่องต่างๆ ในชีวิต ทีมงานแล้วว่า แบ่งเวลาได้ดีขึ้น ทั้งเวลาสำหรับเรียน เวลาทำการบ้าน เวลาอ่านหนังสือ เวลาสำหรับทำกิจกรรม กระบวนการที่ได้เรียนรู้จากพี่เลี้ยงโครงการได้สร้างการเรียนรู้สู่การปรับเปลี่ยนตัวเองของทีมงาน

“การถอดบทเรียนหลังทำกิจกรรม หรือ After Action Review (AAR) คือ เวลาที่ทำกิจกรรมเสร็จแล้ว พี่ๆ จะมานั่งถามว่า รู้สึกอะไร เรียนรู้อะไร สิ่งไหนทำได้ดี อันไหนต้องปรับบ้าง มันทำให้เราเห็นจุดบกพร่องของตนเอง เช่น วันนี้เรามาสาย มาไม่ตรงเวลา ก็ต้องปรับปรุงตัวเองมาให้เร็วขึ้น ตรงเวลามากขึ้น แล้วทำให้เรารู้ว่างานที่เราทำในวันนี้มีจุดเสียอะไรบ้าง มีอะไรต้องนำไปปรับปรุงในการทำ

กิจกรรมครั้งนี้ ทำให้สามารถพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้นได้” เจเล่า

ทีมงานทั้งหมดต่างบอกว่า การได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้พูด ได้คิด และแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ทำให้กล้าแสดงออกมากขึ้น แม้ว่าบางครั้งการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในกลุ่มอาจจะเห็นไม่ตรงกันบ้าง แต่ก็จะใช้ระบบเสียงข้างมากในการตัดสินใจ ซึ่งก็ทำให้สามารถหลอมรวมความแตกต่างได้

มิทซ์ เล่าว่า รู้สึกสนุกกับการทำงานลักษณะนี้เพราะได้พูดคุยแลกเปลี่ยน ได้อธิบายให้คนอื่นได้รับรู้โดยส่วนตัวของมิทซ์เองบอกว่า ตนเองกล้าแสดงออก ซึ่งสามารถปรับใช้ในการเรียน ที่ต้องมีการรายงานหน้าชั้นหรือการนำเสนอต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น

ความภาคภูมิใจคือ ประเด็นหลักที่ดึงดูดให้ทีมงานยินดีเสียสละเวลาว่างอันน้อยนิดหลังจากการเรียนใน

โรงเรียน การเรียนพิเศษ การช่วยครอบครัว มาทำกิจกรรม ซึ่งเจมส์บอกว่า รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ทำงานร่วมกับชุมชน ได้ช่วยชุมชน การได้เห็นรอยยิ้มของชาวบ้าน ผู้เฒ่า ผู้แก่ที่มีความชื่นชมยินดีที่เห็นเยาวชนสนใจสืบสาน ศิลปวัฒนธรรมของชุมชน เป็นความสุขที่หล่อเลี้ยง จิตใจของตนเอง

สำหรับเสก บอกว่า การเรียนรู้การฟ้อนเจิง การตีกลองปฐา สามารถนำไปต่อยอด เช่น ใช้ในการแสดง การสอนคนรุ่นหลังคนรุ่นใหม่ อีกทั้งการฝึกซ้อมยังถือเป็นการออกกำลังกาย เพราะได้ขยับตัวทำท่าทางต่าง ๆ ส่งผลทำให้สุขภาพดีขึ้นทั้งร่างกายที่แข็งแรง และจิตใจที่ได้ผ่อนคลายจากความเครียด ความเมื่อยล้าจากการเรียน

การเรียนรู้ทั้งในมิติของความเป็นมา คุณค่า และการฝึกฝนลงมือทำจนดีได้ ฟ้อนเป็น ได้สร้างความผูกพันกับรากเหง้าที่เป็นตัวตนของคนเมืองน่านให้หยั่งรากฝังลึกลงในตัวของทีมงานทุกคน อย่างที่เกมส์สรุปบทเรียนการเรียนรู้ของตนเองว่า *“รู้สึกภูมิใจที่เป็นคนเมืองน่าน เพราะเกิดมามีวัฒนธรรมที่อบอุ่น”*

“หัวใจของการเป็นที่ปรึกษาที่ค้นพบคือ ผมแทบไม่ได้หยุด แต่ลงไปคลุกกับเด็กเลย ผมไม่ใช่พี่เลี้ยงแต่เป็นคนร่วมเรียนรู้กับเด็กๆ ด้วย”

พี่เลี้ยงผู้เต็มเต็มและร่วมเรียนรู้

ครูอาร์ท-สถาพร จันตะยอด ที่ปรึกษาโครงการ ได้เชื่อมโยงความสำคัญการทำงานของเยาวชนว่า โครงการนี้ทำให้มีเด็กที่จะเข้าไปช่วยเหลือชุมชน เพราะเรื่องกลองปฐาเป็นวาระของจังหวัดที่ต้องการรื้อฟื้นให้คนรุ่นใหม่ได้มาสืบสาน หลังจากที่มีการถ่ายทอดความรู้จากผู้ใหญ่สู่เด็กขาดหายไปช่วงระยะเวลาหนึ่ง การที่เด็กๆ สนใจสืบค้นความรู้ ฝึกฝนการตีกลองปฐา ฝึกฟ้อนดาบ ฟ้อนเจิง ยังเป็นการปลุกความสนใจของชาวบ้านในชุมชนให้ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมที่เคยคู่บ้านคู่เมือง จนเห็นได้ว่า เริ่มมีคนในหมู่บ้านหลายแห่งได้ซ่อมแซมกลองปฐาและเครื่องดนตรีต่างๆ เพื่อนำกลับมาบรรเลงอีกครั้ง

**“การเรียนรู้ทั้งในมิติของความเป็นมา คุณค่า และการฝึกฝนลงมือทำ
จนทำได้ ฟ้องเป็น ได้สร้างความผูกพันกับรากเหง้าที่เป็นตัวตนของคนเมืองน่า
ให้หยิ่งรากฝังลึกลงในตัวของทีมงานทุกคน...รู้สึกภูมิใจเป็นคนเมืองน่า
เพราะเกิดมามีวัฒนธรรมที่อบอุ่น”**

“ทุกวันนี้พระเจ้าพาเด็กไปตีกลองในวัดใกล้เคียง เริ่มจากตำบลเชียงกลาง พระพุทธบาท เพราะไม่ไกล จนส่งผลให้ชุมชนให้ความสำคัญขึ้นมา และกล่าวชมว่า เด็กวัยขนาดนี้ยังสนใจเรื่องนี้ เขาก็เลยหันมาให้ความสนใจบ้าง บางวัดมีกลองอยู่ ก็เริ่มซ่อมแซม เป็นการส่งเสริมผู้รู้ที่ทำการหุ้มกลองอีกทางหนึ่ง”

ความสนใจของเยาวชนไม่ใช่เพียงแค่นี้ได้ ร่ายรำเป็น แต่ครูอาร์ท บอกว่า เด็กๆ สนใจอยากรู้เรื่องประวัติ เรื่องจังหวัดระบ๋า การตี จึงได้ร่วมกันลงพื้นที่ไปสอบถามจากปราชญ์ในชุมชนแล้วนำมาบันทึกไว้ ดังนั้น ในการสอนตีหรือสอนฟ้อนในแต่ละครั้งก็จะสอดแทรกเรื่องราวประวัติความเป็นมาไปพร้อมๆ กันด้วย ข้อมูลที่ได้รับทราบกลายเป็นความรู้ติดตัวที่ทำให้เวลามีคนมาถามว่า ตีกลองปุ้จ่าเพื่ออะไร ทำไมต้องทำ ทีมงานทุกคนจะสามารถตอบได้อธิบายได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่เสริมการยอมรับจากผู้คน ในยามที่ต้องออกแสดงหรือช่วยกิจกรรมของชุมชน

ครูอาร์ท เล่าว่า การเรียนรู้เรื่องการตีกลองปุ้จ่า และฟ้อนดาบ ฟ้อนเจิง มีส่วนในการขัดเกลาให้เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการมีการปรับเปลี่ยนตนเองในหลายๆ ด้าน “การที่ได้มาเรียนเรื่องนี้ ช่วยพัฒนาเด็กได้หลากหลายด้าน จากที่สังเกต คือ 1.กิริยามารยาท เราจะเน้นเรื่องกิริยามารยาทในการเข้าหาผู้ใหญ่ 2.สมาธิ พัฒนาสมาธิจากเด็กที่ลูกลี้ลู่กลอน อยู่กับอะไรได้ไม่นาน ก็จะมีสมาธิจดจ่อเพราะว่าการตีกลองต้องใช้ทักษะของมือ การจำ และการฟ้อนก็เป็นเรื่องการจำ ซึ่งเป็นการพัฒนาสมาธิ และ 3.จิตอาสา ทำให้เด็กไม่เก็บตัว ไม่ปิดกั้นตัวเอง เวลาที่มีกิจกรรมในชุมชน เด็กก็สามารถเข้าไปเป็นตัวประสานในการดำเนินกิจกรรมได้ เด็กกล้าแสดงออก”

ครูอาร์ทสะท้อนว่า บทบาทการเป็นที่ปรึกษากลุ่มเยาวชนนั้น ทำให้ต้องเรียนรู้ที่จะอดกลั้น อดทนต่อความอยากบอก อยากสอน โดยจะปล่อยให้เยาวชนได้คิดเองทำเองก่อน ส่วนการกระตุ้นนั้นจะทำต่อเมื่อเห็นว่าเหนือบากว่าแรง ก็จะเข้าไปแนะนำเพิ่มเติม หรือบางครั้งก็จะใช้วิธีการพูดคุยตัวต่อตัว เพื่อปรับทัศนคติสำหรับเด็กบางคน แต่ส่วนใหญ่ถ้าเห็นว่ามีสิ่งใดที่สามารถสอนได้ บอกได้ ก็จะสอนไปพร้อมๆ กัน เช่น เรื่องความเป็นมา ความสำคัญของท่ารำต่างๆ

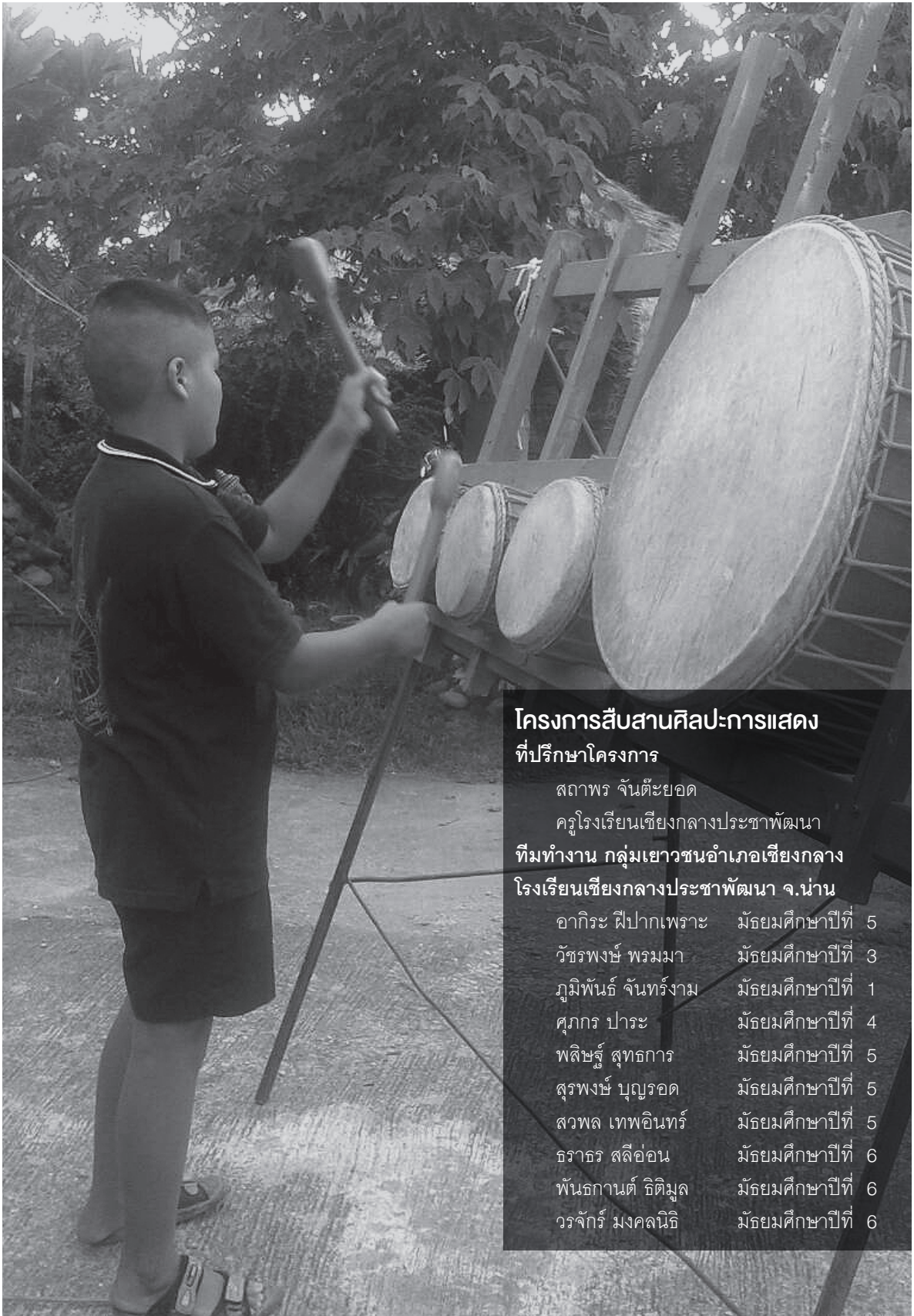

อย่างไรก็ตามครูอาร์ทบอกว่า ในการทำงานจริงๆ จะเข้าไปคลุกคลี และ
ร่วมเรียนรู้ไปพร้อมกับเด็ก ๆ เพราะบางเรื่องแม้ว่าเคยรู้ เคยเรียน มาก่อน
แต่ก็ไม่ได้มีความเชี่ยวชาญ การทำงานนี้จึงช่วยให้เราได้ฝึกฝนไปด้วยในเรื่อง
การทำงานร่วมกับชุมชน การประสานงาน ไปจนถึงการทำงานข้อมูล
การจัดเก็บ คัดแยกข้อมูล เป็นต้น

“แม้เป็นสิ่งที่ได้เรียนรู้มาก่อนแล้ว แต่สามารถพัฒนายกระดับความรู้เรา
ได้มากขึ้น บางสิ่งบางอย่างที่ไม่เคยรู้ ก็ได้รู้ เช่น ความรู้ใหม่เรื่องของกล่องปูจา
เรื่องการเลาแซ่ การลงคาถา ในส่วนของสิ่งที่จะมาแซ่หนึ่งก็ได้เรียนรู้ไปพร้อม
กับเด็ก ๆ หัวใจของการเป็นที่ปรึกษาที่ค้นพบคือ ผมแทบไม่ได้หุนหัน แต่ลง
ไปคลุกกับเด็กเลย ผมไม่ใช่พี่เลี้ยงแต่เป็นคนร่วมเรียนรู้กับเด็ก ๆ ด้วย”

การฟังอย่างตั้งใจ และสายตาที่จับจ้องการสอนร้ายรำของครู พร้อม
ทำท่าตามอย่างจริงจังในยามที่ครูสอน คือ สิ่งสะท้อนความสนใจของเยาวชน
ภาษากายที่แสดงออกจึงเป็นการบอกกล่าวแทนคำพูดที่ทีมงานบอกว่า
ตอบไม่ได้ว่า ทำไมถึงชอบ เพราะความสุขและความภาคภูมิใจที่สะท้อน
ผ่านแววตา ท่าทาง ที่บ่งบอกให้สัมผัสได้ว่า ความรักในศิลปะพื้นบ้านนั้น
ได้แทรกซึมอยู่ในเนื้อในตัวของคนทุกคน จึงเป็นอันเชื่อมั่นได้ว่า
เสียงกล่องปูจายังคงดังก้องอยู่คู่เชียงกลางและเมืองน่านไปอีกนาน
เท่านาน

โครงการสืบสานศิลปะการแสดง

ที่ปรึกษาโครงการ

สถาพร จันดีะยอด

ครูโรงเรียนเชียงกลางประชาพัฒนา

ทีมงาน กลุ่มเยาวชนอำเภอเชียงกลาง

โรงเรียนเชียงกลางประชาพัฒนา จ.น่าน

อาภิระ ฝิปากเพราะ มัธยมศึกษาปีที่ 5

วัชรพงษ์ พรมมา มัธยมศึกษาปีที่ 3

ภูมิพันธ์ จันทร้งาม มัธยมศึกษาปีที่ 1

ศุภกร ปาระ มัธยมศึกษาปีที่ 4

พลิษฐ์ สุทธการ มัธยมศึกษาปีที่ 5

สุรพงษ์ บุญรอด มัธยมศึกษาปีที่ 5

สวพล เทพอินทร์ มัธยมศึกษาปีที่ 5

ธราธร สดีอ่อน มัธยมศึกษาปีที่ 6

พันธกานต์ ธิติมูล มัธยมศึกษาปีที่ 6

วรจักร์ มงคลนธิ มัธยมศึกษาปีที่ 6